

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12' — pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

Quo vadis?

Ez a címül felírt két szó igazság szerint bibliai Ige. A mi Urunk Jézus tulajdon szava. A János írása szerint való evangéliom XVI. része 5. versében azt olvassuk, hogy Jézus az ő búcsúbeszédei során ezt mondja tanítványainak: „*Közületek senki sem kérdi tőlem: Hová mégy?*”

Ez a krisztusi szó később szállóigévé finomodott. És pedig nem csupán templomaink légkörében, hanem az egész művelt világban elterjedt annak kedves illata. Hogyan történt ez? Mint ahogyan nekünk magyaroknak, egyik legnagyobb írónk, Madách Imre, egyetlen nagy művével lett halhatatlanná: úgy a mi lengyel testvéreinknek is volt egy hasonló, világszerte ismert nevű írója, Sienkiewicz Henrik, Madách kortársa — aki hasonlóképpen egyetlenegy korszakos nagy irodalmi alkotással tette halhatatlanná nevét, amely művének címéül éppen ezt a krisztusi szót választotta: *Quo vadis?*

Sienkiewicz nagy művében az őskeresztyén üldözések korát dolgozta fel. Középpontjában egy legenda áll. Péter apostol Rómában próbálkozik a keresztyénség terjesztésével. De az üldözések viharában elhanyaglik. Ellenállása megtörik s egy napon elhatározza, hogy feladja a küzdelmet, elhagyja a vérengző pogány Rómát; — és már indul is, ki a város kapuján, hogy remetességbe vonuljon. Amint kilép Péter Róma kapuján, egy fényes alakkal találja szemben magát. A Názáreti Jézus volt ő, akit Péter éppen úgy nem ismert fel, mint előbb az emmausi tanítványok.

Péter apostol a meglepő látomás hatása alatt megszólal: *Quo vadis domine? Hová mégy Uram?*... S a glóriás szelíd alak válaszol: *Megyek vissza Rómába, hogy helyetted még egyszer keresztre feszítsem magam.*

Ez a megragadó és világszerte ismert kis elbeszélés történelmileg egyáltalán nincs igazolva. Legfeljebb annyit mondhatunk róla, hogy élénken emlékeztet Pál apostol damaszkuszi megtérésére. — Ő előtte is megjelent ugyanaz a glóriás alak. Szólt hozzá is: „*Saul, Saul, mit kergetsz engem?*” És erre a szóra nagy fordulat lőn Saul életében s továbbá már úgy ismerjük őt, mint Pál apostolt. Viszont a Péter apostol „*Quo vadis?*” jelenete után nincs

adatunk arról, hogy az ő életében újabb fordulat állott volna be.

De most nem az a célom, hogy bibliakutatást, vagy csak bibliai összehasonlításokat végezzek. Egyszerűen kiragadom ezt a krisztusi szót, hogy továbbadjam, a maga bánatos, borongós zengésével.

Ez az Ige okvetlenül gondolkozóba ejt bennünket. Jézus ma is megkérdézhethetné — és pedig személyválogatás nélkül mindnyájunktól: *Quo vadis, hová mégy?*

Jézus kérdez. Csak nincs, aki meghallja. Világunkban túlnagy a lárma, sőt a harci zaj. A szelid krisztusi szó nem érkezik el a lelkek mélyére... Egyedül az Isten háza volna az a hely, ahol viszonylagos csöndet és nyugalmat élvezünk manapság. De vajjon eljönnek-e e világ fiai, hogy meghallják az Úr szavát?!

Pál apostol megmondotta: „*A hit hallásból van.*” Mindaddig nem fog felderülni a mi világunknak lelke, amíg a templombajarást komolyabban nem veszik az emberek.

Quo vadis? Zendül a krisztusi szó, első helyen a magyar református ifjúság felé.

Nemrég bezárultak az iskolák ajtajai. Amíg az iskolai év tartott, templomainkban otthon voltak a gyermekek és az ifjak. Most aztán eljött a pihenés ideje. Egy újabb irányzat, igen helyesen, arra törekszik, hogy az iskola padjából kiszabaduló gyermek- és ifjú sereg végezzen a nagy vakációban minél több fizikai munkát. Újra mondjuk: igen helyes dolog ez. A fáradt szellem nem pihen meg a tétlenség párnáin. A szellemi elfáradás igazi felüdítője az eleven testi munka. A tétlenség elpuhit; sőt egyenesen káros a lélekre, mert a céltalan henyelés közben rendszerint tisztátalan gondolatok ébrednek, kivált az ifjú lélekben. Jeremiás próféta megmondotta: „*Jó a férfiúnak, ha igát visel ifjúságában.*” (Siralm. III. 27). Bölcs Salamon pedig arra tanít, hogy „*az ifjaknak ékessége az ő erejük.*” (Péld. XX: 29).

Ez így rendben van. A Debreceni Protestáns Lap legközelebbi számában mi is hírt adtunk arról, hogy a debreceni diákok elindulnak a Radnai-havasokba fenyőszurkot gyűjteni, amiért tavaly ötmillió frankot fizetett ki a külföldnek a magyar állam — holott ez a drága kincs ott kallódik erdeinkben — és még mennyi sok drága kincs?

Az ifjúságnak lelkes jó barátai azok, akik őket így foglalkoztatják.

De ugyanakkor kérdezzük: törődnek-e, törődünk-e a vakációzó ifjúság lelkével? A *Quo vadis* kérdés mellé bátran odatehetnők egyik kis traktátusunk címét: „*Milyen a te vasárnapod?*” Nem eszmélünk-e reá, hogy az ifjúság számára, éppen a vasárnapi léha szórakozások, mennyi rettenetes kísértést rejtenek magukban?

E sorok írójának csak a mult héten két édesanyával volt igen komoly s mondhatni megdöbbentő tárgyalása. Az egyik édesanya elpanaszolta, hogy tavaly konfirmált kis leánya, aki egy év leforgása alatt kilencszer vett úrvacsorát, gúny és hangos kacaj pergőtüzébe került iskolatársai részéről, akik fölényesen dicsekedtek vele, hogy ők bizony a konfirmáció óta, ha voltak is a templomban, de eszük ágában sem jutott, hogy újra úrvacsorát vegyenek.

A másik édesanya még ennél is keservesebb dolgot panaszt. Középkorát már elhagyott, felserdült fia nem akar hazamenni vakációra a szülei házhöz; nem vonzza a meleg, meghitt családi kör, nem vágyik a feléje sugárzó szeretetre, mert egy démon polipkarjaiba került s nem képes tőle szabadulni.

Ezek kirívó esetek; de, sajnos, nem egyedülálló esetek. Ezerféle változatban ismétlődnek s bármelyik család életébe belerobbanhatnak.

Quo vadis? kérdi az ilyen esetekben Jézusunk. „*Megújul a te ifjúságod, mint a sasé*”, ezt prófétálta Dávid király a CIII. zsoltárban. Hová marad így a megújulás? A háború átkos szelleme irtja az eszményeket, rombolja az Isten Országát... Fájdalmas bizonyossága ennek a tételnek az, hogy az ifjúság csak tódul az anyagi előnyököt bővebben nyújtó pályák felé. Keletje van minden szabad pályának, iparban, kereskedelemben, de főképpen a technikai alkotások terén. Ellenben elsorvadnak a theológiáink s pár év alatt közel húsz ifjú, zsebében az első lelkészkepesítő vizsgái bizonyítvánnyal, könnyedén átlépett más pályára, nagyobb és biztosabb darab kenyér után. Ímé így néz ki a mi „*megújulásunk*”.

Quo vadis? sikolt a Jézus szava a felnőttekhez is. A gyermeklélektan tudósai rég megállapították, hogy a fejlődő gyermeki lélekben fölényesen nagy adag az utánzás és csak igen minimális kicsinyke rész az eredetiség. A gyermekek élete útját a felnőttek példája végérvényesen (sok esetben mondhatnók: végzetesen) determinálja.

Ezért a felnőtteknek éppen olyan nagy éberséggel meg kell hallani — és pedig naponta meg kell hallani a krisztusi szót: *Quo vadis?*

Vessünk számot minden reggel azzal, hogy hová — merre indulunk s az út végén mi vár reánk. Kisdiák korunkban, a latin olvasókönyv legelső mondatai között, ott állott az élen a bölcs mondás (állítólag Diogenestől ered):

„*Quidquid agis, prudenter agas et respice finem*”.

— Eszünkbe jut valaha ez a klasszikus ige? Hát az a még szebb és tökéletesebb szó: „*Ut auid Uram mutas meg...*” Annakfelette ez a krisztusi hívogatás: „*En vagyok az út, az igazság és az élet!*”

Quo vadis? Belesendül-e a lelkökbe ez a szó azoknak, akik az élet kapujában állanak? Akik pályaválasztás előtt állanak? Mennyi az eltévesztett élet, az életpálya cserélgetés?... És belesendül-e lelkökbe a krisztusi szó azoknak, akik házasságkötés előtt

állanak? Akik oly könnyedén odadobják a reverzálíst? Akikről Nyáry Pál oly megrázó erővel azt mondja: „*Csokolással áruod el az Embernek Fiát.*”

Quo vadis? Meghallják-e ezt a drága szót, akik nyomorúság alá vettettek. Akik kereszt alatt roskadnak. Akik a halál árnyékának völgyét járják... És odakapcsolódik-e elméjükbe, a krisztusi szó mellé, az az Ige, melyet a Szentlélek Úristen szól a nemzetek apostolának ajka által: „*Azt tartom, hogy amiket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik.*” (Róm. VIII: 18).

Madách az Ember Tragédiája végén, az angyalok kara ajkára ezeket a szavakat adja: „*Szabadon bűn és erény közt választani mily nagy eszme — s tudni mégis, hogy felettünk pajzsul áll Isten kegyelme...*”

A krisztusi „*Quo vadis*” ez az arany paizs. Kakasszó a nagypénteki virradatban: Ember vigyázz, hová mégy, mit választasz: bűnt vagy erényt; életet vagy halált?

Boldog volt Pál, meghallotta a damaszkuszi úton Jézusa szavát.

Boldog volt Péter, ha csakugyan fülébe sikoltott Róma kapujában a krisztusi „*Quo vadis?*”

Éppen ilyen boldogok leszünk mi is, ha a Lélek szavára figyelmezzünk.

Uray Sándor.

Igehirdetés és lelkigondozás a mostani háború idején

Okoz-e a háború különleges igehirdető és lelkigondozó munkát? Igen. Mert különleges, rendkívüli lelki állapotot és anyagi helyzetet idéz elő. Ezek nem maradhatnak észrevétlenül s az egyháznak ezirányban is szolgálatba kell állania.

Mi a célja a különleges igehirdető és lelkigondozó munkának? Az, hogy a rendkívüli lelkiállapotban és anyagi helyzetben is megtartsa a lelkek egyensúlyát, ezek megbizonyíthassák krisztusi és magyar voltukat, s a súlyosabb próbák elhordozására, feladatuk elvégzésére képesek legyenek.

Kikre irányul a háborús igehirdetés és lelkigondozás? Megkülönböztetést lehet és kell tenni: 1. főleg a lelki és anyagilag leginkább sújtottakra; 2. általában az egész gyülekezetre. Tehát 1. a) a katonákra; 1 b) ezek családjaira; 2. a) az egész gyülekezetre; 2. b) ebben a különlegesebb jelenségekre, tünetekre vagy társadalmi rétegekre, csoportokra. A katonák számára az igehirdetés és lelkigondozás elsősorban és közvetlenül a tábori lelkész feladata, de a mi feladatunk is marad. 1. Bevonuláskor (főleg tömeges esetben) búcsúistentisztelet a templomban. 2. Levél, csomag küldésekor egy-egy ismert, helyen való Ige. 3. Biblia, zsoltár, imakönyv küldése. 4. Családjuk lelki-anyagi gondozása, ami számukra is közvetett lelkigondozás. A gyülekezetben végzendő ezirányú munkát a belső front szolgálatának is nevezhetjük. Ennek egy része a katonák lelkigondozása is, a katona és családja közötti kapcsolat fenntartása formájában.

Mi ad témát a háborús igehirdetés és lelkigondozás számára? 1. A súlyos anyagi helyzet. Ennek rom-

boló hatása ellen küzdhet a lelkész beszéddel és cselekvéssel. Az élelem, ruházat és sok más szükséges érték hiánya, fogyatékosága, adagoltsága, drágasága kétségkívül rontó hatással van mindenekre. *Beszéddel* kell közvéleményt kialakítani, irányítani arról, hogy első feladat a külső front: katonáink mindennel ellátása, a háború kint sok anyagközlással, veszteséggel jár; itt bent lemondást, szűkösebb életmódot, áldozatot kíván; szükség van a korlátozásokra, pót- és a műanyagokra, az ellátás központi szabályozására, az irányított gazdálkodásra, a többtermelésre, az árak hatósági megállapítására, országos gyűjtésekre, beszolgáltatásra, ezért, hogy biztosítva legyen a hadsereg ellátása, a polgári lakosság lehető igazságos ellátása, megakadályoztassék a tehetősebbek önző árufelhalmozó törekvése és az árak elbírhatatlan emelkedése. Minderről lehet és kell lelket megnyugtató, értelmet fölvilágosító, meggyőződésre juttató igehirdetést, vagy inkább előadásokat tartani, minden alkalmat felhasználó beszélgetést folytatni: lelkigondozást végezni. A nehéz anyagi helyzet ellensúlyozására felvilágosító, tanító munkával meg kell ismertetni a termelés új irányát, lehetőségeit (belterjes gazdálkodás, állattenyésztés, konyhakertészet, gyümölcsstermelés, télire tartósítás, méhészet stb.), gazdasági és ellátási akciókat, rendeleteket, szerveket, szövetkezeteket, a Szociális Közjóléti Szövetkezetet, az ONCSA-t, hogy ezek juttatásai, működése felhasználásával hozzájussanak anyagi javak forrásához a ránk bízottak.

Tevőlegesen is résztvehet a lelkész azokban az anyagi problémákat megoldani vagy enyhíteni törekvő eljárásokban, melyeket nem lehet ugyan szó szerinti lelkigondozásnak nevezni, de közvetve letagadhatatlan jótékony hatása van a lelkekre. — Ilyen ténykedés lehet: a katonának ment, hiányzó munkaerők pótlására munkacsapat szervezése felnőttekből, leventékből (közigazgatással, oktatókkal együtt), vagy nyári (sőt téli) napközi otthon szervezése, felügyelete katonai- és szegényesaládok gyermekeinek munkaidőben, szintén munkatársakkal, vagy a Szociális Közjóléti Szövetkezet, ONCSA helyi szervezetében munkálkodás, vezetés; a Bajtársi Szolgálatban katonáink közvetett lelkigondozása; közreműködés a helyi közellátási bizottságban a liszt, zsír, tej, cukor, lábbeli, tüzelőanyag stb. igazságos ellátása érdekében.

2. *A lelkek felajzott, feszült állapota* az a másik tényező, ami bőséges alkalmat ad a háborús különleges igehirdetésre és lelkigondozásra. Az emberek aggódnak szeretteik életéért, családjuknak kockázatos sorsáért, a kenyérkereső munkaerő hiányának következményeiért, csüggednek az anyagi szűkölködés miatt, továbbá az egyéni és nemzeti jövő gondja miatt. De nemcsak belül termel a lélek aggodalmat, külső romboló lelki*hatások is érik.

Téma lehet magának a *háborúnak elméleti, elvi magyarázása*. Előidézõ okai: személyi, hatalmi, gazdasági, valutáris, katonai, megélhetési okok; egyik életrevaló fejlődő, másik kiöregedő, halódó nemzet küzdelme a létért, elvek összeütközése, jó és rossz harca, hit és hitetlenség, Isten és Sátán népeinek küzdelme. Értékelésben s elfogadhatóságban nem egyenlő okok ezek.

Probléma, hogy kiirtható, kiküszöbölhető-e a háború az emberiség jövőjéből, vagy menthetetlenül

benne marad, mint szükséges rossz? Fegyver-e vagy zöld asztal? Emberi bűn-e, vagy isteni büntetés? Rombolás, tömeges gyilkolás-e, vagy romokon és halálon át új élet kapuja?

Sírok fölött élünk, az élet áldozatba kerül. Érdekes és értelemre ható annak bemutatása, hogy milyen más a háború elbírálása egyéni szempontból és a nagy közösség szempontjából. Egyénileg csak veszteség, fájdalom; a közösségért az egyén eltörpül, áldozatra jut. A közösségnek pedig ne csak hasznát követeljük, hanem érdekében áldozatot is kell hozni. Nem lehet elfogultan, indokolás nélkül, vagy alacsony szempontból eldönteni azt a súlyos kérdést, hogy militarista vagy pacifista világnézetet kövessünk? A katonai szellem lehet nemcsak pusztító, hanem erőt konzerváló, fejlesztő, életrevalóságot biztosító, jövőt munkáló érték; a pacifizmus sem feltétlen a szeretet és békeség kifejeződése, hanem az elhetetlen gyávaság, a puha kényelmes, kockázattól s áldozattól féltő élet, a mimóza és nebánst virág jellem utolsó fegyvere, vagy a csak élvezni szerető, vagy a már halódó életért. Két krisztusi ige ellentéte: „akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök” (Mt. 26, 52) és „nem azért jöttem, hogy békeséget bocsássak, hanem hogy fegyvert” (Mt. 10, 34). A végcél természetesen a béke, nem a háború. De hol vagyunk mi még a végcélről, s nekünk a jelen háborúját kell tudnunk magyarázni a lelkek nyugtatgatására.

Észre kell vennünk a *háború-, hadsereg- és vallás-ellenes* mozgalmakat. Titkos politikai, vallási szervezetek, szekták, jehovatanúk, russelisták, kommunisták, kémek, munkakerülők, társadalmi rend ellen izgatók vannak. A lelkész ezek ellen természetesen nem csendő módra küzd, hanem elveiket ismerve, azokat cáfolja s pozitív érvekkel győzi meg hallgatóit. Még így se mutasson rá nyíltan a közösségen esetleg létező titkos ellenségre.

Lelkészi lelkigondozó munka tárgyát képezheti a *politikai, katonai hírek, rémhírek, jól értesültségek, jóslások, fecsegések ellensúlyozása, illetve ezek okozta izgalmak elhárítása, a lelkek megnyugtató, a lelkek próbahordozó, erőkifejtő, feladat teljesítő képességének helyreállása érdekében, tehát az egyén és a közösség jobb voltaért.*

Bizonyos *erkölcsi problémák* is jelentkeznek a háború következményeként, kemény feladatot képezve az igehirdető s lelkigondozó számára. Hogyan bizonyítható meg a „szeressétek ellenségeiteket” elv, hogy t. i. nem az ölés gyönyörével harcol a magyar keresztyén katona, hanem más mód eredménytelen kísérlete után, kényszerből, önvédelemből, Isten adta földjéért, fajaért, hódítás szándéka nélkül, a harc képtelenné tétel szándékával; a tehetetlen ellenséggel szeretettel bánva (fogoly, sebesült, halott). Csak fegyveres ellenséggel harcol, védtelen, tehetetlen sebesültet, öreget, nőt, gyermeket nem támad meg soha. Íme, van erkölce a háborúnak is, sőt súlyosabb alkalom a hit és erkölcs megmutatására. Gondoljunk azokra az erkölcstelen jelenségekre, ami idegen katonák megjelenésével jár helységünkben, ami katonaférjek feleségei, háborús szolgálatot teljesítő nők életében előfordul; vagy amelyek önzés, haszonleséstől indítva illegitim jövedelmek, kizsákmányolás, hatalommal bírók visszaélései formájában jelentkeznek. Az Ige szeretete, igazsága, fegy-

vere szükséges itt a szenvedők és bűnösök számára. De intelem a több jövedelmek illő felhasználására, puritán, vigasságról, lakomákról, cicomáról lemondó életre, a jótékony-ság, áldozat gyakoroltatására, az állami rendelkezések megértésére, támogatására. Cél az elégedetlenség, irigység, lázongás legyőzése is, az önzés, kapzsiság, tékozlás megfékezése is. A lelkek egyensúlya az erkölcsi erők megfelelő korlátok közé szorításával azok fölfokozása nagyobb teljesítő-képességre. Önfegyelemre, magunk erkölcsi legyő-zésére nevelés az ellenség legyőzése érdekében. — Öntudatosítandó a lemondás, az áldozat, a nemzeti hőjt, amit megértve nem lesz az kényszer, lázító, hanem célhoz vezető, eredményes, győzelmes. Föl kell ébreszteni a keresztyén és magyar közösség-érzetet, ápolni a felelősségtudatot, az „egyn és terhet hordozás elvét“, gyakorolni több segítséssel, munkával hivatalosan is, önként is. Így kell izgalmtól és borulástól mentes nyugodt lelkületet munkálni a lelkésznek, s életével is mutatni türelmet és reményt. Egyet feltétlen kerüljön a lelkész, a jóslást; egyik lelkész-társunk 18 évvel ezelőtt, a szószer magas-ságából, már egy év távlatában látta nemzeti zászlónkat Nagy-Magyarország határain...

A *hogyan* kérdést vessük fel végezetre. A hábc-rús ígéhirdetés nem lehet túlnyomóan hazafias frázisokkal tele világias beszéd, *ige nélkül*. Hiszen az Ige adja az értékbeli többletet, az időálló mara-dandóságát, megbízhatóságát. Nem történhet csupán nemzeti ünnepeken háborús ígéhirdetés, de nem lehet minden vasárnap sem a háborúról beszélni. Ellenben minden beszédben lehet egy-két gondolat, amely valamely háborús kérdésre irányul. A szűk-ségesség hozza elő a kifejezetten háborús prédiká-ciót. Ne legyen olesó s könnyű hatásadás, érzel-mes rikátás, mert ez végül hatástalan, únott és visszatetszővé lesz. Ne igényeljük azt a lehetetlen-séget imádságainkban, bármennyire rokonszenves is hallgatóságunknak, hogy: „Uram, hozd haza őket mindet épségben, egészségben.“ Mit szólnak a hívek, ha ez nem teljesebbik be?! Nem volt s nem is lesz ilyen háború. Mint ahogy betegért való könyörgés-ben is gondolunk a halálra, most is hazajövetelükre és örök hazába térésükre is gondoljunk, s Jézus pél-dája szerint kérjük: ha lehetséges, múljék el a keserű pohár...

*A lelkigondozásra legalkalmasabb mód a család-látogatás és a háziistentisztelet, a megismert helyzethez alkalmazott Igevel.**

(Hajdúbagosa.)

Kardos Lajos.

Szarka Sándor emlékezete

Dr. Sarkadi Kesztyűs Lajos egyházmegyei jegyző emlék-beszéde Dr. Szarka Sándor egyházmegyei gondnok jelett.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Teljesítsük kegyelettel és tisztelettel szent köte-lességünket most, amikor egyházmegyénk érdemes, boldog emlékezetű jó gondnokának, Dr. Szarka Sán-

* A debreceni egyházmegye lelkészi értekezletén el-hangzott bevezető elmélkedés.

dornak emlékét felújítjuk és iránta érzett nagyra-becsülésünknek és szeretetünknek ünnepélyesen kifejezést adunk.

Istenben boldogult Dr. Szarka Sándor 78 évre terjedő életéből az utolsó 35 esztendő össze-volt kapcsolódva egyházmegyénk történetével; 21 év pedig egyházkerületünk életével is.

A kövítésre méltó példát azért ünnepeljük kedves emlékü gondnokunkban, hogy úgy emlékez-zünk meg róla, hogy ne csak dicsérjük Őt, hanem tanuljunk Tőle. Kövessük azt a három jellemvonást, amely az Ő életében uralkodó volt. Egyik a szív szeretete, a másik a közismert szerénység, a harmadik a munka. Lássuk meg azt, hogyan szerezte meg Dr. Szarka Sándor azt az őszinte nagybecsülést, bizalmat és szeretetet, amelyben részesült.

Egyházmegyénkben megalakulása óta, Isten különös kegyelméből, egy évszázadon át a Tiszák, mint a Tiszántúlnak legnagyobb birtokos családja, később mint az egész ország legelső államférfiai és legbuzgóbb reformátusai viselték az egyházmegyei gondnoki tisztet. Amikor azután Trianonnal egy-szerre reánk szakadt egyházmegyénk megszokott-sága s a nagyobbik fele került megszállás alá, a csonka-nagyszalontai egyházmegye ekkor a Tiszák méltó utódául hitbuzgó reformátust keresett, akit a Szarka Sándor tiszteltreméltó személyében talált meg.

Szarka Sándor máramaroszigeti, nemesi jellegű gyökeres polgárfamiliából származott, úgy apai, mint anyai ágon. Nagybátyja Szarka József máramaroszigeti lelkész különösképpen felfigyelt a már gyermekkorában gyors és tiszta felfogásának jelet adó unokaöccsére. A templomba állandóan magával vitte s így tanulta meg Szarka Sándor énekes-könyvünk valamennyi énekét. Elemi, középiskolait és a jogakadémiát Máramaroszigeten végezte. Szigor-latait a kolozsvári egyetemen tette le. Itt kezdte meg bírói pályáját is, mint joggyakornok. Innen Hódmező-vásárhelyre, a járásbíró-sághoz, onnan pedig Aradra került törvényszéki bírónak. Mindegyik helyen állandóan megmutatta református vallásához való ragasz-kodását, különösen pedig Aradon, régi nagyegyház-megyénk egyik jeles egyházközségében. 1907-ben lett a nagyszalontai járásbíró-ság elnöke. Ekkor kap-csolódott be egyházmegyénk életébe. 1908-ban egy-házmegyei számvevő, 1910-ben egyházmegyei ügyész, 1912-ben tanácsbíró lett s ezt a tisztét megtartotta akkor is, amikor előbb nagyváradi, utána belényesi, majd a megszállás után mátészalkai vezető járás-bíró lett. Ebben az állásában választatott meg egy-házmegyénk gondnokává 1922. évi június hó 8-án. Évek óta ő volt a legidősebb egyházmegyei gondnok, aki úgy a kerületi közgyűléseken, mint a kerületi bírósági üléseken a távollévő főgondnokot több-izben helyettesítette az elnöki székben. Tagja volt az egyházkerületi tanácsnak, az időszaki tanácsnak, a törvényhozó zsinatnak. Póttagja a Konventnek. Széleskörű megbízatása rendjén készséggel vállalta minden téren az egyházi munkát és annak nagy igye-kezettel és hűséggel meg is felelt. Erőstermetű férfi, megjelenésében önértetes református ember volt. Egészséges szervezetével, szép tehetségével, gondos neveltetésével, szorgalmával, puritán életével, köte-lességeinek lelkiismeretes teljesítésével, önmérsékleté-vel: a legnehezebb helyzetben is a kivezető utat

mindig megtaláló tapintatosságával érdemelte ki egyházmegyénk részéről azt a bizalmat, szeretetet és megbecsülést, amely Vele szemben mindenkor megnyilvánult. Nem kereste, de kiegyenlítette az ellentéteket. A tanácskozásokat mindig tárgyilagosan vezette. Társaságban kedélyes, vidám hangulatú, de sohasem feledkezett el magáról.

Első házasságából három fiúgyermeke származott, akik mind kiváló világi pályán működnek. Második házasságában is boldog családi életet élt és felesége önfeláldozó gondossága és felejtethetlenség jóságára aranyozta meg életének utolsó esztendeit.

Igazi, öntudatos református keresztyén volt, aki nem csak a maga vallásosságával gondolt, hanem másokat, presbitertársait és az értelmiségi férfiakat is buzdította az egyházhoz való ragaszkodásra. Az Ő buzgólkodására létesült a nyíregyházi férfibibliakör és amikor a nyíregyházi református intelligencia látta, hogy Dr. Szarka Sándor soha, egy vasárnap sem marad el az Isten házából; mindannyian, egyen-egyen követni igyekeztek az Ő példáját.

Méltán illik mindezeknél fogva Dr. Szarka Sándorra a nagy apostol, János szerint Istennek amaz Igéje: „*Légy hív mind halálig és Neked adom az életnek koronáját!*” Mostmár nem vezet bennünket és mi nélkülözünk az Ő megszokott böles vezetését. De ha egyházi életünkben felújul neve és emléke: azt áldjuk és őrizzük, példaadását kövessük, egyházi működéséből tanuljunk. Ez az, amit Neki adhatunk, miután Ő életének javát és munkásságát nekünk, magyar református anyaszentegyházunknak adta.

HALOTTAINK

ID. CSÁNKI BENJÁMIN

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem hittudományi karának nyugalmazott rendes tanára, id. Csánki Benjámint július 5-én, hétfőn este a debreceni klinikán esendesen az Úrhoz költöztött.

Csánki Benjámint Füzesgyarmaton született 1868-ban. Középiskolai és theologiai tanulmányait Debrecenben végezte. Külföldi tanulmányút után 1896—1905. a tiszafüredi, 1905—1914. a szeghalmi egyházközség lelkipásztora volt, 1914-től theologiai tanár. Az egyetem első kinevezett tanárai közé tartozott. 1919—1920. tanévben a hittudományi kar dékánja, 1929—1930. tanévben az egyetem rectora volt. 1938-ban, 70 éves korában ment nyugalomba.

Végakarata szerint a halálát követő negyedik napon, csütörtökön délután volt a temetése. Az Igével Dr. Szász Imre esperes szolgált fölötté, búcsúztató azonban nem hangzott el, mert előre meghagyta: „*Csak az Isten Igéje szóljon fölöttem, nem emberi szó.*”

A pátriárkai kort megért professzor távozása tanítványai körében és szívében — hiszen már az öregebb generáció is tanítványának mondhatja magát — nagy úrt hagy maga után. Egyházunk és a theologiai tudomány pedig azt a férfiút siratja az

elköltözöttben, aki mélyen befelé élve olyan gyöngyöket termelt ki finom és gazdag lelkéből, melyeknek értékére még csak ezután fogunk ráébredni.

Áldott legyen emléke alkotásaiban, de minden jóknak szívében is! (Bővebb méltatására még vissza fogunk térni.)

K R Ó N I K A

BARÁTKA

A tiszántúli református egyházkerület hivatalos lapjának elsőrendű célja az, hogy az óriás területen fekvő egyházkerület lelkipásztorait, egyházközségeit és minden rendű hivatalos öröklőit tájékoztassa az egyházkerület életében történt nevezetesebb eseményekről és utasítsa a szükséges teendők végrehajtására. Ezek figyelembevételével nem lesz szokatlan dolog az, ha most a Debreceni Protestáns Lap olvasói a tiszántúli egyházkerület tulajdonában lévő barátкаи missziói ház ügyéről tájékoztatom, mint egy olyan személy, aki abban a szerencsében részesült, hogy június hónap utolsó napjaiban ebben a missziói házban tartózkodhatott.

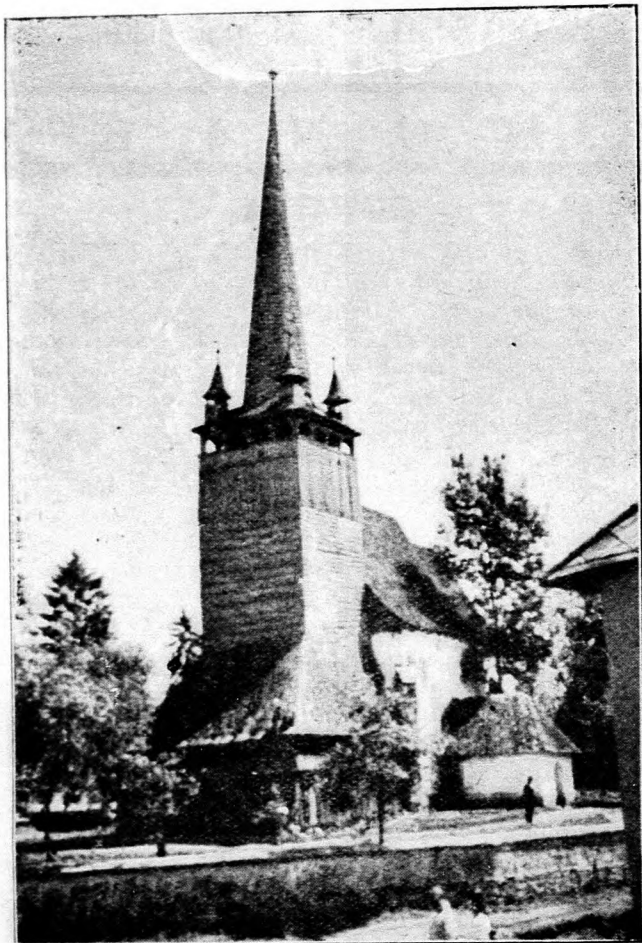
Barátka a Nagyváradi—Kolozsvári vasútvonalnak körülbelül a középpontjában, a gyönyörű Körös völgyének talán a legszebb helyén fekszik. Az állomástól 500 méterre fekszik a missziói ház, amelyhez a Körös úgynevezett malomágán keresztül jahidon lehet hozzájutni. Amikor az utas megáll ez előtt a jahid előtt és keresi a gyönyörű fenyves úton a kastélyhoz vezető utat, akkor az a gondolata támad, hogy egy középkori vár előtt állt meg, amelynek a hidja most le van bocsátva. A hid alatt nagy sebességgel rohan a Körös kristálytiszta vize s a fenyves végén előtűnik a missziói ház nagyszerű arca. Olyan az egész kép, amelynek már csak a látása is nyugalmas és békét lop a szívekbe. A nyugalom és a lelki öröm csak fokozódik akkor, amikor az utas végigjárja az épület termeit. A hatalmas tornácra egy többszáz embert befogadó nagyterembe lépünk. Ezt a termet istentisztelet, közös összejövetelek számára lehet használni. A nagyteremből nyílnak a vendégszobák. Balról pedig a lelkész lakása. Minden szobában tisztaság és rend. Nagy fehér ablakok és fehér bútorok, falba épített szekrények. Az utas már az első pillanatokban nemcsak jól, hanem otthon is érzi magát egészen.

Mindezekhez hozzájön a csend. Csupa lelket megnyugtató csend borul ilten reá mindenre. Az épületet egy lizholdas nagy park veszi körül, amelyet magába zár a Körös rendes és malomága. A tornácra a park csodás szépségű fenyőit, a szobák ablakaiból a Barátka-völgy szorosait és sűrű fenyveseit láthatja a szemlélő. Mindez annyira megnyugtató, annyira bejelenézésre intő, hogy akaratlanul is Isten nagyságos dolgaira fordítja a lélek tekintetét.

Meg vagyok arról győződve, hogy Isten kegyelme azért sugallta az egyházkerület elnökségének a barátкаи missziói ház megvételének a gondolatát, mert Istennek különös céljai vannak ezzel az épülettel és ilten adódó lehetőségekkel. Semmi más nincsen most már hátra, mint élni ezekkel a lehetőségekkel. A mai világ irtózatlan viharában olyan nagy szüksége van a pásztoroknak a lélek nyugalomára. Barátkán ezt a nyugalmas meg lehet találni.

Dr. Tomay Dezső.

A szőlősgyulai református templom. (Máramarosugocsei egyházmegye.)

A templom eredetileg róm. katolikus templom volt, a sekrestye még megvan, de be van falazva. A fából készült torony tetejének negyedrészt 1938-ban levágta a villám és ez az oldalrész, mely a képen nem látható: még mindig fedetlen állapotban van.

A debreceni Kollégium tanítóképzőintézetének énekkara Sepsiszentgyörgyön. Dall volt a debreceni református tanítóképző ifjúsága a Székelyföld leglátványosabb végvárába, és dallal viszonzta ezt a köszönetet Debrecenben a Székely Mikó-kollégium diáksága. Ezzel egyúttal hitvallást tett a jobb, szebb magyar jövőben való bizakodásáról is. Soha nem látott szépségeket lárt az út a diákjaink szemébe, hiszen a legtöbb életében most látta először a Székelyföld felejthetetlen szépségű tájait. Ezzel a kirándulással kapcsolatban nemesak a táj és a hegyek szépségének a megtekintésére nyílt alkalom, a hangversenyt megelőző időben megtekintett az ifjúság mindent, ami Sepsiszentgyörgy városa történelmi és kulturális nevezetességeihez tartozik. Elsősorban a Székely Mikó-kollégium név alatt működő tanintézeteket nézte meg, s örömmel látta, hogy az intézet életerős és virágzó, de mindig nagyobb és erőteljesebb fejlődés előtt áll. A Székely Nemzeti Múzeum is a legnagyobb csodálkozásra ragadta a növendékeket. Kis helyen rengeteg érték és látványos van itt felhalmozva, amelyekre még a kevés szakképzettséggel rendelkező ember is álmélkodva tekint. A hangversenyt szép közönség hallgatta végig, s az éneklő ifjúsággal együtt örvendett a közönség. Már maga az a tény, hogy a debreceni diákság a Székelyföld egyik távoli városában énekelhet, jutalom volt minden éneklő ifjú számára, aminek az örömet még fokozta a hallgatóság megfeszített figyelmé és az egyes számok után felzúduló tapsa. Változatos és szép volt a műsor. Vallásos művek voltak a bevezető számok, mint Palestrina: *Jöjj el Szentlélek és Kodály: 150. genfi zsoltár c. művek.* Ezt tarkította egy székely népballada, majd újra klasszikus

műremek: Liszt: *Lelkesedés dala, és a Görög Ilona című székely népballadának borszéki változata került sorra. Mindkét intézet énekkara szerepelt népdalfeldolgozásokkal. Kodály: *Katonadalával és Adám Jenő Balaton—Somogyi nótáival.* Ez a cserehangverseny bebizonyította, hogy mennyire egy az a lélek, amelyből ezek a művek fakadtak, s mennyire egy a lelkesedés is, amellyel ezeknek az előadását ugyanaz a lélek fogadja. A legkönnyebben megérthető beszéd, a szívek legmélyéig ható szó. Aki pedig ennek a beszédnek szöszölőjává szegődött, az hivatást tölt be, a magyarság összetartásának és lelkesítésének a hivatását. Erre van ma a legnagyobb szükség, hogy a sok és több oldalról jövő bátorítás, önmagunk értékének a megismerésére, az önbizalom felkeltése erőt adjon a magyarságnak annak a küzdelemnek a végigharcolására, mely új magyar ezer esztendőnek veti meg az alapját. Hadás Balázs.*

A tiszántúli egyházkerület július 26-tól augusztus 2-ig lelkészi továbbképző tanfolyamot rendez a kerület új missziós telepén, Barátkán. Előreláthatólag 25 lelkészt jelölnek ki a továbbképző tanfolyamra.

A tehetségkutató munka eredménye. Lapunk hasábjain több alkalommal hírt adtunk már arról a nagyjelentőségű s méltán nemzetmentő erejűnek mondható munkáról, amellyel szegénysorsú magyar gyermekeket középiskolai tanuláshoz segítene. A gyermekek szelektálása versenyvizsgákon történik. Ennek eredményeképpen a jövő iskolai évben 127 református parasztfiúcska kerül különböző középiskolákba. Itt közöljük a tiszántúli református egyházkerület középiskoláiba kerülő fiúk névsorát, nagy reménységgel lévén felülük s szívünk szerint Isten oltalmába ajánlva mindnyájukat.

Debrecen: Farkas József Komádi, Fekete Antal Nádudvar, Csukás Sándor Kaba, Kereki Károly Kaba.

Hajdúnánás: Hódos Jenő, Jónás Sándor, Sarkadi László Hajdúszóvát, Simon Gyula Tiszacsépe, Urveczki Imre Földes.

Hódmezővásárhely: Gyenge István Doboz, Tatár Kiss Imre Hódmezővásárhely, Tóth Bálint Lajos Ócsöd.

Kisújszállás: Képes Sándor Abádszalók, Kocsis József Künhegyes, Mikola János Fegyvernek, H. Nagy Ferenc Künmadaras, P. Nagy László Kisújszállás-Csorba, Sáfár Miklós Abádszalók, Szalai István Mezőtúr.

Máramarosziget: Kiss Miklós Panyola, Pándi Gerzson Berend, Szabó József Matócs, Szabó József Nábrád.

Szeghalom: Berecki László Vésztő, Csongrádi József Komádi, Gyáni Károly Füzesgyarmat, Karas (Kádár) István Békés, Sántha István Vésztő, Vida Sándor Buesa, Szabó Lajos Dévaványa, Szöllősi Gábor Vésztő.

Kívánatos, hogy ezek a tanulók már a nyári szünetben céltudatosan készüljenek a gimnáziumi munkára. Semmiképpen sem tantárgyak és tankönyvek tanulásával, mert erre semmi szükség nincs, hanem inkább értékes, jó könyvek olvasásával. Jó szolgálatot tennének református tanító- és lelképásztortestvéreink, ha az ösztöndíjra felvett tanulók olvasását irányítanák s megfelelő könyvekkel látnák el őket a szünetben. Mindenekfelett pedig komoly, céltudatos, kitartó lelkigondozásban kell őket részesíteni a nagy vakációban.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2790—1943. szá.n. TÁRGY: Egyházi tisztviselők és alkalmazottak javadalma.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli összes egyházi szervezetek és iskolai intézmények fenntartóihoz.

Az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsának megállapodása alapján a rendkívül nehéz megélhetési viszonyok kényszere alatt nyomatékosan felhívjuk az egyházkerületünk fennhatósága alá tartozó összes egyházi szervezetek és iskolai intézmények fenntartóit, hogy felelősségük tudatában és az ügyvitel zavartalanosságának biztosítása érdekében haladéktalanul intézkedjenek tisztviselőik és alkalmazottaik egyházi forrásból eredő készpénzjavadalmának a folyó évi július hó 1-ével kezdődő felemeléséről és e felemelt összegben sürgős kiutalásáról ama mérték szerint, amelyet

a július 2-án közzétett 3500—1943. M. E. számú rendelet az állami tisztviselőkre nézve megállapított.

Kelt Debrecenben, 1943 július 7.

A tiszántúli egyházkerület elnöksége:

Rásó István
főgondnok h.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2040—1943. szám. TÁRGY: Közép- és középfokú szakiskolákban nyári kirándulások szervezése.

KÖRLEVÉL

Közép- és középfokú iskoláink tek. igazgatóságaihoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 240.878—1943. IX. 2. ü. o. szám alatt valamennyi tankerületi kir. főigazgatóhoz intézett rendeletét tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm.

Tudomásomra jutott, hogy a közép-, középfokú és szakiskolai tanulóifjúságot szülei a mai rendkívüli helyzetre való tekintettel hosszabb szervezett kirándulásra vagy táborozásra nem szívesen engedik.

A tanulóifjúságnak ez feltétlenül testi és ezen keresztül szellemi hátrányait is jelenti, különösen a nagy városokban.

Ezen a helyzeten segíteni óhajtok azzal, hogy a nyári szünet alatt a kirándulásokat önkéntes vállalkozással szervező testnevelési vagy az igazgató által arra alkalmasnak tartott elméleti szakos tanároknak egy egész napi kirándulásra 10 P tiszteletdíjat engedélyezek abban az esetben, ha a kiránduláson legalább tíz és a gimnáziumi rendtartás 86. § 13. bekezdése alapján hűsznál nem több tanuló vesz részt.

Felhívom ezért Méltóságodat, hogy a hatósága alá tartozó állami, községi (Budapest székesfőváros kivételével) és felekezeti (izraelita hitfelekezeti iskolákat kivéve) közép-, középfokú és szakiskolák igazgatóit értesítse azzal a felhívással, hogy a nyár folyamán minél több kirándulást szervezzenek. Utasítsa őket, hogy minden hónap végén terjesszék fel hozzám a kirándulást vezető tanárok nevét, a kirándulások idejét és az azon résztvevő tanulók számát tartalmazó összesítő kimutatást, hogy a tiszteletdíjak kiutalása iránt intézkedhessem.

Debrecen, 1943 július 8.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3000—1943. szám. TÁRGY: Missziói jelentések.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és missziói előadó urakhoz.

A Magyarországi Református Egyház Egyetemes Konventjének missziói előadója (Budapest, IX., Kálvin-tér 7.) az egyházkerület rendelkezésére már korábban elküldötte az egyes gyülekezetek missziói életéről szóló missziói kérdőíveket, most pedig megküldötte az egyházmegyei és egyházkerületi előadók számára a missziói jelentésekhez esatolandó kimutatásokat. Ezeket a nyomtatványokat egyidejűleg az esperesi hivatalnak kiadtam.

Felkella a figyelmet hívnom arra, hogy az egyházmegyei előadók és a kerületi előadó úr számára küldött kérdőívben még 1941—42. esztendő áll, természetesen ez 1942—43. esztendőre értendő.

Felhívom az előadó urakat annak külön íven leendő jelentésére, hogy az egyházkerület, illetve egyházmegye milyen vasárnapokat tart nyilván, amelyeknek perselypénze különleges célra juttatandó.

Debrecen, 1943 július 8.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a **Kiadóhivatal** címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A debreceni Református Kollégium Igazgató Tanácsa pályázatot hirdet az újonnan szervezett III. sz. gyakorlóiskolai tanítói állásra. Pályázhatnak gyakorlóiskolai oklevéllel rendelkező református tanítók, akik katonai szolgál-

tukat és keresztyén származásukat igazolják. Javadalom az állami fizetéssel egyenlő. Pályázatok az Igazgató Tanácshoz címezve, a református tanítóképzőintézet igazgatóságához küldendők be 1943 augusztus 10-ig. Az állást szeptember elsején kell elfoglalni.

A szamosdarái református iskolaszék pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett osztatlan iskolájának kántortanítói állására. Fizetés: lakpénz és 432 P-re értékelt természetbeni járandóságok (ebben 10 kat. hold elsőosztályú föld) mellett a kiegészítő államsegély. Pályázati határidő augusztus 1. Református Iskolaszék, Szamosdara, up. Csenger, Szatmár megye.

Bakonszeg református egyházközsége, (Bihar vármegye,) a Debreceni Protestáns Lap 21. számában május 23-án közzétett pályázati hirdetést kántortanítói állásra augusztus 5-ig meghosszabbítja.

Bűdszentmihály református egyházközsége a megüresedett VIII. sz. tanítói állásra, 21 napi határidővel, pályázatot hirdet. Fizetés törvényes: 20% helyi, többi államsegély. Kötelesség: rábizott osztályok tanítása. Belmissziói munkában segédkezés. Állás szeptember elsején elfoglalandó. *Lelkészi hivatal.*

Darnó református egyházközsége pályázatot hirdet tanítónői állásra. Fizetés törvényszerű. Köves út. Vasútállomás 2 km-re. Határidő 21 nap. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. U. p. Jánk. *Iskolaszék.*

Egri református egyházközség pályázatot hirdet két-tanerős iskolájához *organista-kántortanítói* állásra. Javadalom: Lakás és kert természetben. Kézpénz évi 196 pengő. 20 métermázsza búza. 40 méter tűzifa. 9 hold 1173 □-ól kaszáló. Két évben 1—1 hold, harmadik évben 2 hold tavaszföld. 5 hold szántóföld. 307 □-ól kenderföld. Temetőben 300 □-ól szántó. A 6., 8., 9. pont alattiakat egészen, a 7. pont alattiból 1 holdat az egyház szántani köteles. Törvényes temetési stóla és államsegély. Kötelesség: a rábizott osztályok vezetése, kántori teendők és kanonikus órákon, s lelkész akadályoztatásakor istentisztelet végzése, vasárnapi iskola és énekkar vezetése, egyházi jegyzőség. Földek adóját az egyház fizeti. Pályázatok augusztus 10-ig a Református Lelkészi Hivatalhoz küldendők. Egri, posta: Mikola. *Presbitérium.*

A gemzei református egyházközség pályázatot hirdet az I. sz. kántortanítói és a II. sz. tanítónői állására. A kántortanítói állás javadalma: szép, jó, egészséges lakás kerttel, 16 kat. hold 1274 □-ól jó szántóföld, 1848 kg rozs párbér, 51 P 40 fill. lapénz, stóla, megfelelő államsegély. Helyi javadalom 30 értékegység. II. sz. állás javadalma: 10% helyi hozzájárulás, a többi államsegély, lakbér. Kötelesség mindkét álláson törvényszerű. Tanítás váltakozó rendszerrel. Iskola nyolcosztályú. Bemutatkozás mindkét állásnál előnyös, kántorinál kötelező. Útiköltséget csak a megválasztottaknak térítjük meg. Mellékkeresetre alkalom és idő bőven. Tanítópároknak igen alkalmas hely. Pályázati határidő megjelenéstől számított 21 nap. Pályázatok Református Lelkészi Hivatal, Gemze (Szabolcs m.) címre küldendők.

Hajdúböszörményi református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett XVI. sz. tanítói állásra. (Pályázhatnak férfiak és nők.) Javadalma 95% helyi hozzájárulás és 6 értékegység egyház által kézpénzben megváltva. Fizetékiegészítő államsegély és lakbér. Kötelessége a rábizott osztály vagy osztályok vezetése. Belmissziói munkában való részvétel, a tanítói énekkarban való közreműködés, férfitanító megválasztása esetén templomi bibliaolvasás. A külön felszerelt kérvények 1943 augusztus 10-ig Református Iskolaszék címre küldendők.

Hegyközesatár (Bihar m.) református egyházközsége pályázatot hirdet III. sz. tanítói állására. Javadalom: törvényszerű lakásdíj, évi 140 P és államsegély. Pályázhatnak férfiak és nők. Kellően felszerelt kérvények a lelkészi hivatalba küldendők augusztus 7-ig. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A község Nagyváradtól, a most épülő műúton, 10 km.

A hetei református egyházközség pályázatot hirdet az üresedésben lévő kántortanítói állásra, 21 napi határidővel. Fizetés: újonnan épült, modern, új lakás fűdőszobával; melléképületekkel és veteményes kerttel, 23-50 q búza, 11-50 q rozs; 9 kat. hold föld javadalma; 5 öl tűzifaváltás ára, az államtól megváltva. Államsegély. Értékegység: 38. Kötelesség: az összes vegyesosztályok tanítása, énekkar, népművelés vezetése, a belmissziói munkában

segédkezés és lelkész helyettesítése akadályoztatásakor, mikor t. i. leányegyházában van. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázati okmányok a szükséges igazoló okmányokkal felszerelve, Református Lelkészi Hivatal címére, Hete, u. p. Tarpa (Bereg m.) küldendők.

A magosligeti református egyházközség presbitériuma a Debreceni Protestáns Lap folyó évi június 20-án megjelent számában közzétett pályázati hirdetést 21 napi határidővel meghosszabbítja azzal, hogy *kántortanítói* állásra nők is pályázhatnak. Református Iskolaszék, Magosliget, u. p. Tiszabecs.

A nagybereg-i református egyházközség hattanerős népiskolájának II. és III. sz. tanítói állásaira augusztus 5-i határidővel pályázatot hirdet. *Tanítói javadalom* mindkét állásnál lakáson, illetve törvényes lakásbéren kívül helyi 10% és államszegély. Az egyik állásra csak olyan férfitanerő pályázzék, aki a kántor-organistai teendők felerészének (másik kántortanító is van) végzését is vállalja a 10 kat. hold föld, 1 öl tűzifa, 200 P szénapénz, legeltetési jog, stóla stb.-ből álló tisztán kántori díjazásért. A kántor, mint tanító, három szoba, konyha, mellékepül tekből álló természetbeni lakást kap. A másik állásra nők is pályázhatnak. *Köteletség*: egy (legfeljebb kettő) vegyesosztály vezetése, énekarvezetésben, egyháztársadalmi munkákban közreműködés. Kérvények válaszbélyeggel Református Lelkészi Hivatal, Nagybereg (posta, távirta, telefon, orvos helyben, vasút, autobusz, járda, villanyvilágítás) címre küldendők.

Nádudvari református egyházközség pályázatot hirdet nyugdíjazástól feltételezeten megüresedő *tanítói* állásra. Fizetés törvényszerű. Köteletség díjlevél szerint. Törvényes lakbér. Pályázati határidő harminc nap. Pályázati iratok válaszbélyeggel Lelkészi Hivatal címére küldendők. Állás nyugdíjazás esetén azonnal elfoglalandó.

Nagyszekeres (Szatmár m.) református egyházközsége pályázatot hirdet *kántor tanítói* állásra. Javadalom: 31 értékegység és államszegély. Köteletség törvény szerint. Pályázati határidő 21 nap. Állás azonnal elfoglalandó. Vasútállomás, posta, körjegyzőség helyben. Felszerelt kérények Lelkészi Hivatalnak küldendők Nagyszekeresre.

Tiszaecse református egyházközsége pályázatot hirdet *kántortanítói* állásra. Fizetés: 24 értékegységben 14 q búza, 16 köbméter kemény tűzifa beszállítva, készpénzben 168 pengő, 300 öl föld, szép lakás mellékepületekkel, kerttel, stóla. Államszegély. Köteletség törvényszerű. Pályázati határidő 21 nap. Állás szeptember 1-én foglalandó el. Nők is pályázhatnak. Pályázatok Református Lelkészi Hivatal, Tiszaecse (posta: Tiszakóród) küldendők.

A vámospécsi református egyházközség pályázatot hirdet 12 tanerős népiskolájához, lemondás folytán megüresedett *IV. sz. tanítói* állásra. Csak *organista-kántori* oklevéllel rendelkező férfiak pályázhatnak. Fizetése törvényszerű. Kötelezése a rábizott osztály vagy osztályok tanítása. Belmissziói munkában segítkezés. A pályázók okmányaikkal (oklevél, kántori oklevél, keresztlevél, illetőségi bizonyítvány, összes, esperesileg megerősített szolgálati bizonyítvány, a pályázati hirdetmény megjelenése utáni kelettel, amely a minősítést félreérthetetlenül magába foglalja, kommunizmus alatti magatartást, katonai szolgálatot igazoló bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, legújabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány, szülők és mindkét ágbeli nagyszülők születési és házassági kivonata) felszerelt kérényüket a Református Lelkészi Hivatal címére küldjék. Okmányok eredetiben, vagy közjegyző által hitelesített másolatban terjesztendők be. Pályázati határidő a hirdetmény megjelenésétől számított 21 nap. Korteskedés minden formában tilos a pályázatból kizáró ok. A kérényhez megcímezett és felbélyegzett boríték mellékelendő. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Leányintézetbe felügyelőnőnek ajánljuk teljesen ép, egészséges, középkorú, szerényigényű, magános, árva, ref. papleány. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér.

TARTALOM:

Uray Sándor: Quo vadis?
Kardos Lajos: Igehirdetés és lelkigondozás a mostani háború idején
Dr. Sarkadi Károly Lajos: Szarka Sándor emlékezete
Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata, 1943—1653

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal ke-
sőbbben fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák
olesón kaphatók.
Díj t a l a n felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyűmölcsöt és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít.
Mint a Futura főbizományosa, foglalko-
zik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is vál-
tozatlan feltételek mellett
s zavartalanul állanak rendel-
kezésére mindazon mt. vásárlóknak,
kik mindenkor pontos fizetményeik
igazolására érvényes vásárlási
utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNIUMGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17-14.

Fiókház: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest, 494-497. Új orgonák, mindennemű javítás és
átéptés. Kitűnő hangú harmóniumok.
Mélynyomású feltételek, művészi kivitel.

